GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 84.

We Srodę Dnia 19 Października 1808.

Z Wiednia d. 12. Października.

W czasie gdy seymuiące stany Węgierskie w Prezburgu naradziły się względem środkow bezpieczeństwa państwa na nieprzewidziany przypadek i uchwaliły iuż niektóre postanowienia, zupełnie wielkomyślności narodu Węgierskiego odpowiadaiące, przypomniano stanom, że Hrabia Samuel Beleznay na założenie proponowaney na seymie ieszcze roku 1802 w Węgrzech woyskowey akademii 10,000 zł. ryń. do rąk Arcy Xcia Palatyna złożył, uniosły się stany tak wielkim zapałem, iż w pół godziny na posiedzeniu d. 1 Października złożyły w dobrowolnych składkach na założenie tey akademii przeszło 500,000 zł. r. ń. która to summa d. 3 i 4 Października znacznie ieszcze przez nowe składki pomnożona z stała. Izba magnatow roskazała wciągnąć w protokuł posiedzenia pismo Arcy Xcia Prymasa, że Nayiaśnieyszy Cesarz dowiedział się z ukontentowaniem o wspaniałey gorliwości stanow, chcących założyć akademią dla ukształcenia kraiowey młodzieży dla obrony oyczyzny, i przychylaiąc się do tego patryotycznego celu, ofiaruie na założenie rzeczoney akademii były Maryi Teressy gmach w Waitzeń, a Nayiaśnieysza Cesarzowa i Królowa 50,000 zł. ryń. z oświadczeniem, że nie może do godniey i użyteczniey użyć ofiarowanego iey od stanow podarunku. Na tę wiadomość wdzięczne serca stanow zaięła naywiększa radość i iednomyślnie uchwaliły prosić Nayiaśnieyszego Cesarza, aby nowo założyć się maiąca akademiia nosiła wysokie imie współ założycielki Nayiaśnieyszey Cesarzowey Ludwiki. (*Reszta potem.*)

Dzisieysza gazeta dworska donosi pod artykułem z Turczech:

W stolicy państwa pannie naywiększa spokoyność. Wielki oboz przy Daud-basza, prawie przed bramami stolicy, pomnaża się codziennie iuż przez Azyatyckie, iuż przez Europeyskie woyska. W. Wezyr Mostafa Barraktar czyni nieustannie wielkie uzbroiania, które podług powszechnego mniemania przeznaczone są przeciw Wehabitom. Bairaktar wyniosł iednego z swoich podkomendnych i gorliwego stronnika na agę ianczarow, podskarbi zaś Oziak Basiryhiam i Bankier ianczarow, bogaty żyd Zonona zostali z roskazu iego straceni. Urządzone na Europeyski sposób woyska zostały przywrocone, iednak nie

pod nazwiskiem Nizami Gedid, ale Seymen Askier. Ciągle wybieraią lud do nowych Seymen; zamiast janczarow czynili ostatni po kilka razy służbę, a mianowicie kiedy W. Sułtan do wielkiego meczetu na południową iechał modlitwę.

Dla zmocnienia załogi w Ismailowie gdzie ostatni W. Wezyr Ismail basza dowodzi, posłano znaczną liczbę Seymen czyli regularnego woyska i ammunicyi.

Nowy Perski ambassador, Mollach Ibrahim Han, miał d. 30 Sierpnia wstępną audyencyą u W. Wezyra.

Na mieyscu Hassans Effendi, dawnego posła w Paryżu, mianowany został d. 9 Września Morali Osman-Effendi podskarbim morskim. Pracują także z pospiechem nad postawieniem wielkiey Tureckiey floty w stanie do wyyścia pod żagle.

Z Lipska d. 26. Września.

Jak dobre dzieci oczekuią swego oyca, tak mieszkańcy Lipska oczekiwali od kilku dni na przybycie naylepszego z swych Królow. Kupcy wystawili nader pięknie ubraną honorową straż konną, która pod dowodztwem tuteyszego Kupca i Bankiera Schmager, wyiechała o pół mili na przeciw Królowi i do miasta go wprowadziła. Stoiące tu załogą woyska, strzelcy i zbroyni mieszczanie stali z chorągwiami i woyskową muzyką od bramy aż do rynku dwiema szeregami, pomiędzy którėmi iechał Król przy odgłosie wszystkich dzwonow, okrzykach niezliczonych tłumow ludu, na obie strony kłaniaiąc się, aż do swego pałacu. Całe miasto było w wieczor aż do nayodlegleyszych zakątkow oświecone. Wystawione na rynku na cześć kochanego naszego Monarchy, obeliski przedziwnie się wydawały w kolorowym świetle. — J.K.M. dawał zaraz przyiechawszy audyencye tuteyszym władzom i oświadczył im ukontentowanie za poczynione na iego przybycie przygotowania. Dziś rano po wysłuchaniu mszy świętey w tuteyszey kaplicy i rozmowiwszy się z Bankierem Schmager, którego wezwał do siebie, wyiechał J. K. Mość przy błogosławieństwie ludu w zamierzoną podroż do Erfurtu. Woysko, mieszczanie, strzelcy i honorowa straż odprowadzali Monarchę.

Z Erfurtu d. 28. Września.

Dziś około godziny 10 przed południem w naypięknieyszym dniu jesieni, przybył Nayiaśnieyszy Cesarz Napoleon, przy wystrzałach z dział, odgłosie wszystkich dzwonow, wystąpieniu Cesarskich granadyerow gwardyi i 17go regimentu lekkiey piechoty do naszego miasta. Utworzona z młodych kupcow honorowa straż iechała przed powozem, który otaczały regiment kiryssierow i huzarow, tudzież oddział granadyerow konnych. Przed bramą oddano Nayiaśnieyszemu Cesarzowi wiersz łaciński, z którym iechał Minister sekretarz stanu Maret i Xżę Alexander Neufschatelski. Cesarz wysiadł do rządowego domu, który na ten koniec nayws[p]aniale[y] urządzony został.

W krótce wsiadł J. C. K. Mość na konia, odwiedził Króla Saskiego, który tu wczoray przybył, odprawił za miastem rewiią nad woyskami, potem wyiechał na przeciwko Nayiaśnieyszemu Imperatorowi drogą ku Weymarowi. Wjazdowi obu Monarchow do naszego miasta, którzy obok siebie iechali, towarzyszyło wiele wysokich osob i słyszeć się dały z dział wystrzały i odgłos dzwonow, jak tylko na granice naszego miasta wjechali. Cesarz Napoleon miał na sobie wielki order Alexandra Newskiego, a Imperator Alexander W. krzyż legii honorowey. Oprocz dwoch Cesarzow i znayduiących się w ich orszaku osob, przybyli tu iescze następuiący wyso-

ey cudzoziemcy: Królowie Saski, Westfalski i Bawarski, Xżę Weymarski, Xiążęta Następca i Bernard Weymarscy, Xżę Rudolfstadt, Xżna Thurn Taxis i Wirtemberska, Xżę Meklenburg Strelitz, Xżę Reufs-Greitz, Xżę Reufs-Schleitz, Xżę Reufs-Lobenstein i Królewicz Wilhelm Pruski.

Z Frankfortu d. 30. Września.

Słychać, iż nie będziemy już mieć więcey szczęścia oglądać powracaiącego z Erfurtu do Paryża Cesarza Napoleona, gdyż poiedzie przez Wirzburg, gdzie odwiedzi Wielkiego Xcia Jmci, do Strazburga.

Xżę Prymas udać się ma d. 3 Października do Erfurtu.

Z Paryża d. 27. Września.

Jenerał Frere przyiechał z Hiszpanii do Paryża, rownie iak nowy Hiszpański Ambassador Xżę Frias.

P. Crescentini, który posłany był do Włoch, powrocił tu z wielu śpiewakami i śpiewaczkami, którzy umieszczeni bydź maią przy Cesarskim opery teatrze.

Mowią, że Nayiaśnieyszy Cesarz około 20 Października powroci z Erfurtu do Paryza.

Przechod woyska przez Paryż trwa ciągle i cudziennie przychodzi po 2000 ludzi, które nazaiutrz udaią się w dalszą podroż do Hiszpanii.

W Szwaycaryi, gdzie dotąd sprawuiące go tylko interessa mamy, oznaymione zostało pismo, przez które Cesarz Napoleon odwołał ambassadora, Jenerała Vial, wyrażaiąc, iż interes służby wymaga iego odwołania, zaleca mu iednak, aby rządowi Szwaycarskiemu oświadczył przychylność Cesarza.

Onegday Ambassador Turecki zaprowadził swego kolegę Ambassadora Perskiego do machin wodnych do Marly. Z Persyi przybiegł tu officer gońcem do Perskiego ambassadora. Ostatniego piątku odwiedził on Cesarską akademią muzyki, gdzie grana była opera *Tryumf Trajana*, która nadzwyczayne na nim wrażenie sprawiła.

Nayiaśnieysza Cesarzowa wyiechała do Malmaison. Królowa Hollenderska ciągle bawi w St. Leu.

Pomiędzy bawiącemy tu iesscze znakomitemi cudzoziemcami znayduią się z Niemcow Doktor Gall, P. Humbold, P. Mätzel, P. Neregaard, P. Pleyel, Baron Voght, Baron Wackerrath, &c. Ostatni żyie tu spokoynie, zasługuie na szacunek wszystkich ludzi i pomnaża kosztowny swoy zbior kunsztow.

Oyciec sławnego Baletnika Vestris umarł przed kilku dniami w 75 roku życia.

Nadzwyczayna Londyńska gazeta dworska pod d. 28 Sierpnia donosi co następuie:

" Gdy przybyłe na powrot z wyprawy do Szwecyi woyska nasze opatrzyły się dostatecznie w żywność, odpłynęły d. 28 Lipca w liczbie 16,000 pod rozkazami Jenerała Moore i z słoną woiennych okrętow Windsor, Kastel i Agamaenon z Portsmutu, i wysiadły d. 1 Sierpnia do portu Koruana w królestwie Leony. Hiszpańskich patryotow woyska, które w tey prowincyi znalazły, wynosiły 80,000 ludzi pod Jenerałem Palafox i 26,000 liniiowego woyska pod Jenerałem Carton. Woyska te zniewoliły Jenerała Moor do użycia ich iak nayprędzey. Ułożywszy z Hiszpańskiemi wodzami plan działania, postąpił d. 4 Sierpnia do okolic Medina del Riosecco. Francuzki Jenerał Bessieres trzymał to mieysce osadzone, a reszta iego woysk rozciągała się wzdłuż nadbrzeża morskiego. Hiszpańskie liniiowe woyska zaczęły czynic poruszenia dla zniewolenia Jenerała Francuzkiego do stocze-

nia bitwy.„ (Tu następuie opis tey bitwy.)

Dziennik Państwa pod d. 26 Września przywodzi także Angielskie doniesienie z Hiszpanii i Portugalii. Woysko Angielskie w Portugalii liczyło 14,000 ludzi podług rychze doniesień i wylądowało tam na końcu Lipca. Naczelny jenerał Wellesley iak tylko na ląd wysiadł, odprawił zaraz naradzenie z biskupem Porto. Do tego miejsca wysiadło 1000 żołnierzy morskich. Między Koruną i Angliią pływaią teraz regularnie pocztowe statki. Angielskie doniesienia wyznaią, iż jenerałowie powstańcow nie zgadzaią się z sobą, to iest Jenerałowie Castanbios, P l f x, Cuesta, Cervelon, Lamos, Caro i E heron.

Z Neapolu d. 14. Września.

J. K. Mość rozkazał, aby natychmiast wypłacono półroczną z zaległey pensyi officerom i inwalidom po prowincyach, którzy w nayświększey zostaią nędzy. Jest także zamiarem J. K. Mci, aby na d l odbierały woyska regularnie swoy żołd, i mogł iak nayprędzey wesprzeć publiczne ustanowienia dobroczynności, które w nayświększey zostaią potrzebie.

Chorąży okrętu Arnand odprowadziwszy szczęśliwie z trzema armatnemi łodziami od dywizyi Salerneńskiey konwoy kupieckich okrętow do Pizzo, odebrał d. 28 zlecenie zaprowadzie inny konwoy z 150 statkow złożony do Salerno. D. 30 znayduiąc się w wodach Diamant postrzegł bryg Angielski, płynący z rozpuszczonemi żaglami przeciw niemu; ustawił natychmiast statki swoiego konwoiu pod brzegiem, a sam z trzema łodziami stanął w szyku do bitwy. D. 3 Września zbliżył się bryg nieprzyiacielski maiący 22 dział na pół wystrzału i zaczął ognia dawać do naszych łodzi. Te wytrzymały odważnie ogień nieprzyiacielski i tak dzielnie nań odpowiadały, iż po półtory godzinney bitwie oddalił się bryg Angielski znacznie uszkodzony. Jeden z naszych artylerzystow był wnogę raniony, i iedna łodź przestrzelona, ale prędko naprawioną została. Mieszkańcy Diamantu zgromadzili się nad brzeg, dla bronienia konwoiu, lecz pomoc ich nie była potrzebna, dziwić się tylko musieli odwadze naszych maytkow.

Przez wyrok Królewski rady prowincyalne zwołane są roku bieżącego na 15 Października, i mieć będą obrady do 26.

W niedzielę d. 11 o g dzinie 9 odbierał Król przysięgę wierności od urzędnikow koronnych, szambelanow, prefektow, koniuszych, mistrzow obrzędow, łowczych i dozorcow domow Królewskich. Potem udał się J. K. Mość do kaplicy dworskiey, i usiadłszy na tronie, otoczony ministrami, radą stanu i urzędnikami koronnemi, odebrał przysięgę od arcybiskupow i biskupow znayduiących się w stolicy. Kardynał Firrao, W. jałmużnik, stawiał iednego po drugim do przysięgi. Po mszy powrocił J. K. Mość do gabinetu, gdzie odebrał przysięgę od Marszałka Perignon, iako rządcy Neapolu, przełożonych trybunałow sądowych, prezydenta izby rachunkow, prezydenta miasta i intendentow Neapolu, Terra di Labora, Abruzy, Kalabryi, &c. i głownego sztabu marynarki.

Z Rzymu d. 17. Września.

Nowe arcydzieła wyszły teraz z pod dłuta Kawalera Canowa. Jedno wystawia Hektora, w chwili kiedy, podług 7ney Xsięgi Iliady Homera, zabiera się uderzyć na Ajax. Drugie iest pomnikiem na cześć Xcia Znzend rfa w Wiedniu. Młoda kobieta wyobrażaiąca nauki wyzwolone w kwitnącym stanie, trzyma wizerunek Xcia w płasko rzeźbie.

Z Monachium d. 25. Września.

Na żądanie Nayiaśnieyszego Króla Westfalskiego i za pozwoleniem naszego Monarchy przyiechał tayny Radca i Jeneralny dyrektor wod, mostow i gościńcow, P. Wiebeking do Kassel, dla zrobienia planu na wyrznięcie kanału między Wezerą i Elbą, który pod iego dozorem ma bydź wykopany. Monarcha Westfalski daie przez ważne to przedsięwzięcie dowod swey pieczołowitości o dobro kraiu, widząc iak istotnie użyteczną iest dla kraiu wodna kommunikacya.

Z Kassel d. 29. Września.

Nayiaśnieyszy Król powrocił wczoray z swey podróży do Vach. Przenocował w Filipsthalu, a ztamtąd udał się aż na granice swego państwa na przeciwko wysokiemu swoiemu Bratu. Wzaiemne powitanie się obu Monarchow było tego gatunku, iż wrozy nam nayszczęśliwsze nadzieie. Nayiaśnieyszy Cesarz Francuzow raczył zatrzymać się w zamku Filipsthal, u Xcia Hessen Filipsthal i ziadł tam obiad. Wysokie osoby iadły u iednego stołu, to iest: Nayiaśnieyszy Cesarz Napoleon, Nayiaśnieyszy Król nasz, Xżę Neufszatelski i Xżę Hessen-Filipsthal. Po obiedzie udał się Nayiaśnieyszy Cesarz w dalszą drogę do Erfurtu.

Mowią, że Król po ukończeniu uroczystości z powodu iego urodzin, iutro ieszcze do Erfurtu wyiedzie. Dodaią nawet, że i Królowa z nim poiedzie.

Wyieżdżaia także ztąd wiele wyższego stanu i prywatnych osob do Erfurtu. Minister Francuzki, Radca stanu Jollivet, iedzie tam dziś z Radcą Francuzkiey prefektury, P. Mosdorff.

Każdemu, ktoby schwytał nieposłusznego popisowego lub zbiegłego żołnierza wyznaczono iest 12 fr. nadgrody.

Z Królewca d. 24. Września.

Król zamienił edyktem pod d. 27 Lipca grunta chłopskie w dobrach skarbowych w wschodnich i zachodnich Prussach na zupełną własnosc: 50,000 familiy będą przez to miały byt ulepszony. Ten i drugi edykt pod d. 9 Grudnia r. p. przez który zniesione iest poddaństwo, otworzyły pole przemysłowi właścicielow i nadały nowe życie rolnictwu.

Jak tylko okoliczności kraiowe pomyślny obrot wezmą, oczekuiemy ogółem dobroczynney odmiany w wewnętrznym rządzie.

W woyskowości uczyniony iuż został wielki krok przez zniesienie prerogatyw wyższych stanow. W woynie odwaga, doświadczenie i roztropnosc będą iedyną zaletą do postępu na officera, a w czasie pokoiu rozum, gorliwość służby i obyczayność. Przedsięwzięte są środki, że tylko zasługa będzie miała prawo do stopnia officera bez względu na urodzenie. Obowiązek dźwigania broni za oyczyznę iest na wszystkie klassy ludzi bez żadnego wyiątku rozciągniony, i zniesione są poniżaiące żołnierza kary kiiem i puszczanie przez rozgi.

Jesteśmy przekonanemi, że i w cywilney służbie nastąpi znaczna odmiana, i zaprowadzone zostanie systema reprezentacyi narodowey; każdy bez rożnicy mieć będzie prawo do urzędu i tym sposobem ugruntuie się duch obywatelski i miłośc do oyczyzny.

Interessa w wyższych władzach nie będą podług prowincyi, ale podług gatunku spraw odbywane. Przy każdey z tych władz, iako też przy prowincyalnych urzędach znaydować się będą deputacye, ażeby wszystkie interessa roztrząsane były przez ludzi światłych.

Woienne i dobr kamery będą inaczey urządzone. Zasiadać w nich będą reprezentanci prowincyy, których dobro kraiu zawsze interessuie.

Miasta doświadczą dobroczynney reformy: wybor magistratowych osob, opiekunow i zarządzanie dochodami mieyskiemi zostawione im będzie.

Sprawiedliwość będzie inaczey i dogodniey urządzona.

Stan duchowny ściąga także baczność rządu; dochody iego maią bydź pomnożone i ustalone, ażeby zachował powagę i znaczenie iakie dla dobra krain i religii miec powinien. Maią bydź ustanowione urzędy stanu dla duchowieństwa, ażeby zasługa tego stanu rownie iak innych mogła bydź wynadgradzana.

Działanie duchowieństwa wesprze ulepszona w kraiu edukacya, którey plan iuż iest gotowy.

Przesądy i zwyczay przeciwią się wprawdzie tem reformom; lecz rząd odważnym krokiem brać się do nich będzie, i życzyc należy, aby mu się udało wydźwignąc Niemiecką oyczyznę z nieładu i nieszczęśc, które ią dręczą, i utworzyc kray kwitnący.

Tuteysza gazeta dworska zawiera co następnie:

"Piszą z rożnych mieysc zaiętych przez woyska Francuzkie prowincyy Pruskich, że woyska Pruskie są powiększane i na stopniu woiennym stawiane. Lecz wiadomo każdemu, że nietylko nie są woyska pomnażane, ale nawet niektóre regimenta ledwie połowę liczą ludzi, a inne nie składaią się wcale, iak tylko z officerow i podofficerow. Wiadomo niemniey każdemu, że nie zbywa nam na ludziach, bo z zwiniętych regimentow znayduie się lud w domach swoich, i procz tego dano każdemu abszyd, kto go tylko żądał; lecz nie ma potrzeby pomnażac woyska, i powiedziec można, że od nieiakiego czasu zmnieyszone ieszcze blisko o połowę zostało. Rownie iest fałszem, iakoby konie do artyleryi wybrano, bo nawet tego roku nie spisywano koni, co było zawsze zwyczaiem w prowincyach Pruskich. Nakoniec donoszą, że korpus w Pomeranii powiększony został. Trzy stoiące tam szczupłe regimenta piechoty, które nie liczą nawet połowy dawney w Kolbergu załogi, podobało się nazwac korpusem. Rzekomy ten korpus liczył w miesiącu Sierpniu 1515 ludzi piechoty, 372 artylerzystow i 432 jazdy. Nie był on nawet w stanie zasłonic pod ow czas brzegow, do czego chciano użyc chłopow; ale że tych nie można było oderwac od żniw, zwołano zatem urlopnikow, to iest ludzi, których dawniey rozpuszczono. Otoż to iest całe pomnożenie woyska, które podobało się gazetom zamienic na powszechne uzbroienie, i pytam się, czyli powinno kogo trwogą nabawiac? —— Mowią także o utworzeniu milicyi w Prussach; lecz nikt o tem w całey naszey prowincyi nie wie, i naymnieyszego nie ma do tego podobieństwa.,,

Dziś wyiechał J. K. Mość w zamierzoną od dawna do Memlu podroż, dla obeyrzenia stanowisk woyska nad brzegami i przygotowań do obrony Memlu. Nayiaśnieysza Królowa poiechała także do Memlu; lecz za kilka dni powrocą tu oboie Nayiaśnieysi Królestwo.

Z Berlina d. 29. Września.

W nocy z 26 na 27 b. m. przybył tu Hrabia Goltz, Królewsko Pruski minister zagranicznych interessow, w towarzystwie Kr. taynego Radcy skarbowego, P. Stegemann, z Królewca, a nazaiutrz udał się w dalszą podroż do Erfurtu.

D. 25 Września Xżna Auerstadt przybyła do Wrocławia.

Z Gdańska d. 24. Września.

Senat wolnego miasta Gdańska wysłał z łona swego deputacyą do Kwidzina, dla powitania w imieniu miasta Nayiaśnieyszego Im-

peratora Rossyyskiego przeieżdżaiącego d. 20 przez to miasto. Deputacya ta, składaiąca się z Prezydenta Hufelanda, Senatorow Doring i Mühl była bardzo grzecznie od Nayiaśnieyszego Imperatora przyięta, który się z przychylnością dowiadywał o położeniu miasta i deputowani mieli szczęście bydź przypuszczeni do stołu Imperatorskiego. Prezydent Hufeland siedział po prawey ręce Monarchy. Rezydent dworu Rossyyskiego, Kawaler Trefurt, ziechał także do Kwidzina w towarzystwie Senatora Labes, dla złożenia winnego hołdu swoiemu Monarsze.

Z Bajony d. 21. Września.

Podług doniesień z Wittoria woyska Francuzkie były iuż w stanie wyruszyć do Madrytu.

Z Miranda pisano, iż w Madrycie uwięziono 1500 Francuzow i maiątek ich zabrano; lecz nie potwierdziła się ta wiadomość.

Dnia 23. Września.

J. Katolicko-K. Mość znayduie się ciągle z swoiemi ministrami w Wittoria. Odbywa nad przychodzącemi woyskami rewiią i każe rożnym korpusom czynić obroty.

O korpusach Hiszpańskich woysk nie mamy żadney wiadomości, i nie czynią żadnych poruszeń.

Jenerał Frere, który wsławił się przy oblężeniu Saragosy, przeiechał tędy do Paryża.

Pomiędzy mieyscami, które woyska nasze w Saragossy zdobyły, znaydował się także pałac inkwizycyi. W podziemnych iego więzieniach znaydowały się ofiary fanatyzmu, które przez woyska nasze oswobodzone i w tryumfie wyprowadzone zostały.

Kilka prowincyy Hiszpańskich nie chciały przyiąc do siebie Anglikow.

Przyprowadzaią tu czasami jeńcow, ktorych w utarczkach z powstańcami woyska Francuzkie zabieraią.

Z Wittoria d. 20. Września.

Przez wyrok pod d. 9 b. m. w Miranda wydany, przepisał J. K. Mość środki, dla zapobieżenia zdrożnościom i mordom, w rożnych częściach królestwa popełnionych, dla wytrącenia tym oręża z rąk, którzy go nadużywaią, dla zapewnienia kommunikacyi, osób, i żołnierzy poiedynczo idących, i dla ukarania burzycielow publiczney spokoyności.

Od granic Hiszpańskich d. 26. Września.

(Z Pism Francuzkich.)

Doniesienia, które niektóre gazety przywodzą, iakoby woyska Francuzkie w Hiszpanii rozpoczęły iuż swoie działania przeciw powstańcom, wtargnęły do Arragonii i Kastylii, stoczyły kilko dniowe bitwy, w których powstańcy przeszło 20,000 ludzi utracili, są zupełnie zmyślone. Od czasu iak Francuzkie woyska pościągały się nad rzekę Ebro, nie opuściły swych stanowisk i iest podobieństwem, że przed Październikiem nie uczynią żadnych poruszeń, w którym czasie nadeydą im posiłki. Od spotyczki d. 16 Lipca przy Bilbao i bitwy d. 2 Września, którą Jenerał Duhesme w Katolonii przy St. Andreas i Montgat stoczył, nie zachodzą tylko małe utarczki między oddziałami Francuzkiemi i powstańcow. Nie mamy nawet dokładney wiadomości o stanowiskach woysk Francuzkich. Podług ostatnich doniesień zaymuią całe prowincye Nawarry i Biskai, wyższą część dawney Kastylii aż do Burgos, wraz z Palencyą w prowincyi Leona, wyższą część Arragonii i zasięgaią stamtąd z Tudela do Balbastro i Katolonii do rzeki Lobrega.

Z Kopenhagi d. 1. Października.

D. 2 Września podiazd Szwedzki wtargnął do Norwegskich granic przy Magnord,

i zabrawszy odważnego Porucznika Krogh w niewolą, cofnął się zaraz. Oprocz tego zabłąkało się 30 naszych żołnierzy i 1 podofficer. Przy wtargnieniu z naszey strony do okolicy Mozekase d. 4 Września zabraliśmy straż z 11 ludzi złożoną i cokolwiek ammunicyi.

W prowincyi Herjedalen opanował Major Coldevin d. 11 Sierpnia szaniec Duee i attakował szaniec Jerpe; ale gdy temu nadeszły posiłki cofnął się do pierwszego stanowiska. W Herjedalen zabrał Pułkownik Bank mały magazyn. Pułkownik Bank, Majorowie Krabbe i Coldevin i wiele innych officerow otrzymali order Danebrog 4tey klassy.

Przez Bełt Langeland przepłynęły 4 okręty na Baltyckie morze.

Zatrzymano tu pod pożyczonem nazwiskiem Müllera pocztmistrza z Perl berg.

Z Amsterdamu d. 1. Października.

Baron Nywenheim, szambelan, mianowany iest nadzwyczaynym posłem, dla złożenia Królowi Neapolitańskiemu życzeń z powodu wstąpienia na tron. W. Marszałek pałacu, Jenerał du Broc wyieżdza z takimże zleceniem do Króla Hiszpańskiego.

Nauka prawa (wyraża gazeta dworska) była dotąd prawdziwym labiryntem; naysławnieyszy i nauczeńszy mąż znał tylko prawa swey prowincyi, i ieżeli mu przyszło mieć sprawę w inney prowincyi, był w cale nie wiadomem. Teraz atoli mieć będzie Hollandya iednakowe prawodawstwo i iednakową naukę prawa podług Kodexu Napolena.

Od brzegow niższey Elby d. 27. Września.

Weszły d. 17 do Bremy batalion woysk Hollenderskich maiąc uyście Wezery, gdzie Anglicy wysiedli niedawno na ląd i złupili kilku chłopow.

Regiment woysk Bergskich powraca do Dusseldorfu.

Woyska Rossyyskie stoią ieszcze zawsze obozem przy Rewlu i domyślać się należy, że przeznaczone są do wyprawy do Szwecyi lub przeciw wyspom Szwedzkim. W Kurlandyi, Inflantach, &c. nie ma więcey woyska tylko tyle, ile potrzeba do strzeżenia brzegow. Daią teraz baczność na wielki konwoy Angielski, który wszedł na Baltyckie morze, gdyż nie wszystkie okręty weszły do portow Szwedzkich, i podobieństwo iest, że mieszkańcy nadbrzeżni starać się będą na czołnach wprowadzać Angielskie towary do kraiow Rossyyskich.

Z Augszburga d. 26. Września.

Poiutrze zacznie Król. Bawarski korpus woyska stoiący pod naszem miastem obozem, odbywać wielkie obroty. Jenerał porucznik Baron Wrede, który od kilku tygodni febrę miewa, zaczyna się mieć lepiey. — Rząd Królewski myśli kupić dwa wielkie, ieden do drugiego przytykaiące pałace Xiąt Fugger na Badenhausen, które ich przodkowie Jakób i Raymund na tuteyszym winnym rynku, teraz Maxymiliana ulicy na początku 1530 wieku wystawili. Cesarz Karol 5ty ile razy był w Augszburgu, stał zawsze w tych pałacach, przed którémi nawet na rusztowaniu Xiążę Maurycy Saski zaszczycony od tegoż Cesarza został w roku 1548 godnością Elektorską. Jeden z tych pałacow iest miedzią pokryty i ma bardzo piękną łazienkową salę przez Titiana wymalowaną. W 16 wieku nie zbywało Fuggerom nietylko na miedzi, ale i na złocie i srebrze. Kazali bowiem z Ameryki przez Hiszpaniią dostawić sobie miedzi, odciągnęli od niey złoto, ponieważ sposob odciągania nie był ieszcze w Ameryce znany i wiele zyskali złota. Rząd zamyśla umieścić dyrektoryat cyrkułu rzeki Lech w tych pałacach.

DODATEK
DO № 84
GAZETY KRAKOWSKIEY

W Srodę Dnia 19. Października 1808.

Z Weymaru d. 27. Września.

Dziś wyiechał Nayiaśnieyszy Imperator Rossyyski pod tą samą zasłoną iak tu przyiechał do Erfurtu. Przed południem odległy huk dział zapowiedział o przybyciu Nayiaśnieyszego Cesarza Napoleona do Erfurtu. W krótce przybiegło tu kilka Francuzkich gońców z doniesieniem o przybyciu Cesarza, potem Marszałek Lannes, który powitał i towarzyszył Nayiaśnieyszemu Imperatorowi, który go obok siebie w powozie posadził. W. Xżę Konstantyn iechał za 8mio konnym Imperatorskim powozem w 6cio konnym, w towarzystwie swych adjutantów, za którémi szło wiele bardzo powozow. Imperatorska kancellarya stanu poiechała przodem była do Erfurtu. Orszak zaledwo znaydował się w pół drogi, gdy ziechali się oba Nayiaśnieysi Monarchowie Napoleon i Alexander.

Nayiaśnieyszy Cesarz Francuzow przyiechał konno z znacznym orszakiem. Oba Monarchowie iedeo zsiadłszy z konia, drugi wysiadłszy z powozu uściskali się i szli z sobą kawał drogi piechotą. Był to nadzwyczay zaymuiący widok patrzeć razem na dwoch naywiększych Monarchow, którzy chcą przywrócić światu pokoy. Niezliczona moc ludzi zaymowała drogę i pola, iednak naywiększa panowała cisza! Wszyscy obchodzili z powagą to ważne zdarzenie. O ćwierć mili od Erfurtu stało około 6000 Francuzkiego woyska. Za zbliżeniem się obu Monarchow iadących konno czyniły im honory, i tak oba Cesarze przy wystrzałach z dział tak konney artyleryi, iako też z wałow i przy odgłosie dzwonow wiechali do miasta.

Nayiaśnieyszy Cesarz Francuzow odprowadził Nayiaśnieyszego Imperatora do przygotowanego i kosztownie przyozdobionego dla niego mieszkania, gdzie długo ieszcze z sobą rozmawiali. Pięknieyszego i poważnieyszego widoku trudno widzieć nad Cesarsko-Francuzkie gwardye: lud piękny, postawa dobra, bogate mundury, wszystko to nader poważny czyniło widok. W wieczor cały Erfurt był oświecony.

Z Erfurtu d. 28. Września.

Nayiaśnieyszy Cesarz zatrudniony był przed południem z swemi ministrami w gabinecie, potem pozwolił przed siebie stawić Xiężęta Gotayskiego i Weymarskiego, Następcę Xięstwa Weymarskiego, Xcia Rudolstadt, Xcia Następcę Meklenburg-Strelitz, Xcia Thurn i Taxis i wiele innych wysokich osob-

Potem magistrat i deputacya od stanow miały szczęście być na audyencyą przypuszczone.

Nayiaśnieyszy Imperator i W. Xżę Konstanty odwiedzili dziś Króla Saskiego. W południe obiadowali oba Monarchowie i W. Xżę Konstanty u Cesarza Napoleona. Po skończonym obiedzie udali się na tuteyszy teatr, na którym aktorowie Francuzcy grali trajedyą *Cinny Kornella.* Wszystkie znaydujące się tu wysokie osoby były także na teatrze i około teatru stało przeszło 50 naywspanialszych ekwipażow. Z teatru udał się Nayiaśnieyszy Cesarz z Nayiaśnieyszym Imperatorem i W. Xciem Konstantym do ich mieszkania, gdzie aż d. 11 godziny bawił. Wielka iuż tu liczba cudzoziemcow pomnaża się ieszcze codziennie, i ciężko iuż wygodnego dostać mieszkania. Przybyły tu ieszcze następuiące wysokie osoby: Xżę Oldenburski Xżę Birkenfeld, Xżę Anhalt Dessau, &c.

Nayiaśnieyszy Cesarz Napoleon znaydować się będzie w czasie bawienia swoiego w Erfurcie na rozmaitych w pobliskości naszego miasta urządzonych polowaniach.

Poczynione tu są przygotowania, że wszystkich żywności podostatkiem dostać można.

Dnia 1. Października.

Dowiaduiemy się, że przed 4 b. m. przyiedzie tu także Xżę Prymas, w towarzystwie Xcia Leyen, Hrabiego Beust, Jenerała Pfirth i z orszakiem 17 osób.

Do będących iuż w naszem mieście wysokich osób, przybyli ieszcze Następca tronu Bawarskiego, Xżę Hessen-Homburg, Xżę Meklenbursko-Szweriński, i wszyscy pobliscy Xżęta ligi Reńskie.

Przez cały czas bawienia tu wysokich gości dawane będą codziennie Francuzkie komedye.

Postrzegamy z ukontentowaniem, iż pomiędzy obiema Wielkiemi Monarchami panuie naywiększa przyiaźń; zawsze rozmawiaią z sobą poufale. Wczoray wwieczor iedli z sobą w mieszkaniu Cesarza Napoleona wieczerzę, na którey znaydował się także Król Saski i Xżę Weymarski. W. Xżę Konstanty z powodu słabości iadł u siebie.

Wyszło tu obwieszczenie z naywyższego rozkazu, iż stoiącym tu na kwaterach woyskom nie należy się procz mieszkania, drzewa, łóżka i światła nic więcey dawać.

Z Florencyi d. 17. Września.

Przybyła tu Xżna Łukieska i Piombinu pod nazwiskiem Hrabiny Monbioni. Zwiedziła większą część naszych ustanowień, zachowuiąc zawsze obce nazwisko i zostawiła wszędzie dowody swey wspaniałości.

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 17 i 18 Paźdz: 1808.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	62	do	68
— Zyta	—	44	—	48.
— Jęczmienia	—	34	—	37.
— Owsa	—	22	—	26.
— Grochu	—	44	—	48.
— Kaszy iaglaney	—	56	—	60.

W Wiedniu d. 12 Października.

Meca wynoszaca pół korca naszego:

— Pszenicy	zł. pol.	24	do	28.
— Zyta	—	21	—	30.
— Jęczmienia	—	23	—	26.
— Owsa	—	14	—	21.

DONIESIENIA.

Magistrat C. K. Głow. miasta Krakowa ninieyszem uwiadomia, że na dniu 24 m. i r. b. z rana i po południu w zwyczayne godziny licytacya na zadzierżawienie C. K. skarbowego czopowego dochodu z gorzałki, piwa i miodu, mievskiego czopowego dochodu i kameralney suchey taxy, od 1 9bra r. b. aż do ostatniego Października 1809, tudzież i na trzy lata w tuteyszym ratuszu odprawiać się będzie; żydzi zaś są wyłączeni. Cena fiskalna pierwszego

72,441 zł. ryń. 57 kr. drugiego 45,925 zł. ryń. 35 2/8 kr. a trzeciego 7974 zł. ryń. 47 2/8 kr. — Życzący sobie takiey dzierżawy poiedyńczo lub razem nabydź, maią się na wspomnionym dniu i mieyscu opatrzeni 10/100 wadium znaydować, gdzie się o warunkach dzierżawy dowiedzą. W Krakowie dnia 5. 8bra 1808.

Gollmayer.

Z strony Magistratu C. K. Głownego Miasta Krakowa ninieyszem się do powszechney podaie wiadomości: że ponieważ na dniu 24 Września r. b. na czas maiącey się odprawić licytacyi mieyskich Blechow na Wesołey za bramą Mikołayską leżących, z należącym do nich domostwem, żadni licytanci nie stanęli, zaczem się powtorna licytacya na dzień 19 m. i r. b. godzinę 9 z rana w ratuszu na Brackiey ulicy odprawiać się maiąca, ogłasza, gdzie się licytanci znaydować maią, i wolno im iest, o cenie się fiskalney i innych dzierżawy warunkach u konsyliarsa Magistratualnego oraz i Referenta mieyskiego Pana Fiala w urzędzie dowiadywać.

Gollmayer.

Z Rady Magist. C. K. Głównego Miasta Krakowa d. 4 Października 1808.

Gross Sekr.

Magistrat Miasta Końskie Wielkie powszechnie do kogo należeć będzie ninieyszym obwieszcza: Że Sąd Magistratu tego pod dniem dzisieyszym na zwołanie, czyli zbieg wierzycieli do wszelkiego rodzaiu i gatunku dóbr Leona Koźminskiego, handlu winnego w tym tu mieście kupca własnych i gdziekolwiek znayduiących się zezwolił. — Dla czego każdy, któryby iakieykolwiek sprawiedliwey pretensyi do maiątku pomienionego Leona Koźmińskiego sądził mieć prawo, niniejszym powołuie się, ażeby z pretensyą swoią pośrednicżo przyzwoitey żałoby przeciwko Walentemu Kołodzieyskiemu odtąd do zwady czyli sporu ustanowionemu dla pozostałey massy obrońcy przed tuteyszym Magistratu Konieckiego sądem aż do 1go Grudnia bieżącego 1808 roku popisywał się udowodniaiąc prawem wskazanemi środkami rzetelność pretensyi swey z wypomnieniem rownie klassy, w którey takowa godnie umieszczona bydź może. — Po upłynieniu bowiem tego peryodycznego do likwidacyi długow niniejszym orzecz nego terminu nikt więcey słuchanym nie będzie tak dalece: że ci, którzy pretensyy swoich w ograniczonym wyżey terminie podać zaniedbaią, nietylko, że takowe po terminie tym likwidowane za żadne uważane zostaną, ale bardziey, gdyby nawet prawo kompensacyi za sobą mieli bądź własności iakiego swego dobra z tey massy dopomnieć się mogli, bądź nakoniec pretensys ich szczególnie zabezpieczona by była, tem samem prawo w tey mierze służące sobie utracą, a przeciwnie, gdy oddzielnie co massie tey winnnemi bydź przekonaią się, bezwzględu na kompensacyi, własność lub zastawu służące im prawo, massie zapłacić obowiązanemi zostaną. — Podobnie wszyscy wspomnionego Leona Koźminskiego wierzyciele uwiadomiaią się, że do obrania obroncy maiątku (Curatoris massæ & litis) iak rownie deputacyi wierzycieli, kommissya na dzień 17 Października r. b. wyznaczona iest, dla czego wierzyciele tem celem na pomieniony dzień, godzinę 9tą ranną do stawienia się przed tuteyszy sąd pozywaią się, gdzie stosownie do § 86 ustawy Sądowey postąpić będą moeni i obowiązani.

Zakrzowski.
Zaborowski.
J. Kołodzieyski.

Z Rady Magistratu Miasta Końskie Wielkie d. 3 Września 1808.

W. Kołodzieyski.

Z strony C. K. rządu kraiowego w Galicyi rozpisuie się do 24 Października r. b. konkurs na następuiące mieysca, które w Magistracie miasta Lublina zawakowały:

a) Mieysce kassyera z rocznym salarium 400 zł. ryń. za kaucyą 600 zł. ryń.

b) Mieysce kontrolora kassy z salarium rocznym 300 zł. ryń. za kaucyą 500 zł. ryń.

c) Mieysce rewidenta rachunkow pupilarnych z obowiązkiem utrzymywania xiąg gruntowych z rocznym salarium 400 zł. ryń.

Zyczący sobie pomienione otrzymać mieysca, maią prośby swe świadectwami umieiętności rachunkow i manipulacyi, tudzież moralności opatrzone, w terminie wyżey wyrażonym C. K. Urzędowi Cyrkularnemu w Lublinie podać. W Lwowie d. 28 Września 1808.

W następuiącym roku i mieśią w Styczniu będzie kapitał 55.000 zł. pol. na hypotekę napilarną i za opłaceniem 5 procto do ulokowania; życzący sobie ten kapitał pożyczyć, zechce śię udać do JP. Zakrzyńskiego mieszkaiącego tutay w rynku pod Nr. 19 na pierwszem piętrze.

Magistrat C. K. Miasta Lublina ninieyszym publicznym Edyktem wszystkim i każdemu w szczególności do wiadomości podaie, iż na żądanie WJ. Xiża Jozefa Górnickiego wierzyciela prawem przekonywaiącego termin licytacyi domu drewnianego tu w Lublinie pod Nrem. 96 stoiącego, a prawem przekonan go Antoniego Saniciúskiego własnego, podług dzieła detaxacyi przez każdego poprzedniczo lub w czasie licytacyi w Registraturze przeyrzeć śię mogącego do zł. ryń. 497 kr. 30 urzędownie oszacowanego na dzień 31 Października r. 1808 o godz: 10 z rana w mieyscu magistratu tuteyszego odprawiać śię będzie, gdzie więcey ofiaruiący stosownie do ustawy sądowey §. 436 długi na tymże domu zabespiecz ne w szacunku ceny ofiarowaney na siebie przyiąć obowiązany będzie, chociażby wierzyciele przed umowionym zrzeczeniem śię długu zapłacenia przyiąć wzbraniali śię, dla tego wszyscy napomienionym dworku hypotekowani wierzyciele na tenże termin, ażeby szczególnego przypozwu nieoczekiwali, podług nadwornego rozporządzenia pod dniem 22 Sierpnia 1797, niniey szym Edyktem wzywaią śię, gdyż przeciwnie którzyby na pomienionym terminie nie stawili śię, ani przeciwko kupuiącemu lub ten dom przeymuiącemu, ani do tego domu żadnego prawa mieć nie będą, lecz swoiey należytości z przedaży, albo z innego dłużnika maiątku poszukiwać maią.

Dan w Lublinie dnia 20 Września 1808.

D. Wladich.
J. Lewandowski.
F. Krępski.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Lublina.
Swiderski.

W Xięgarni Gröblowskiey w Krakowie na ulicy Grodzkiey pod Nrm 27 znaydnią śię następuiące dzieła:

Encyklopedya komiczna, czyli zbior rozmaitych przypadkow, powieści, anekdotow, wierszykow, żartow, myśli pięknych, maxym i uwag moralnych, ucinkow wesołych, dowcipnych, satyrycznych, komicznych, słowem: tego wszystkiego co może rozweselić umysł i ozdobić pamięć. 2 Tomy 8vo w Warszawie 1808. zł. ryń. 2.

Historya Xiążąt i Królow Polskich. (od początku Polski, aż do iey rozbioru) krótko zebrane przez X. Teod. Wagę, z niektóremi uwagami nad dzieiami narodu Polskiego i z dodanem życiem autora, 8vo w Warszawie 1806. zł. ryń. 2 kr. 15.

Historyi literatury Polskiey rys krótki, od nayodlegleyszych do teraźnieyszych czasow ułożony przez Tom: Szumskiego, Professora przy akademii Berlińskiey, 8vo w Berlinie 1807 zł. ryń. 3.

Kodex Napoleona, xiąg trzy, 8vo w Warszawie 1808. zł. ryń. 8.

O Litewskich i Polskich prawach, o ich duchu, źrodłach, związku i o rzeczach zawartych w pierwszym statucie dla Litwy 1529 roku wydanym, przez Tadeusza Czackiego; z 14 tablicami sztychowanemi, 2 Tomy in 4to w Warszawie 1800. zł. ryń. 25.

Przyiaciel gospodarzy i ogrodnikow dzieło zawieraiące wiadomości do dopięcia łatwe a doświadczenia stwierdzone, tudzież prawidła ogólne i szczególne chodzenia koło roli i ogrodow, napisane przez P. Poinsot, 2 Tomy z figurami 8vo w Wrocławiu 1807. ryń. 9.

Pod miastem Wieliczką, na gruncie wsi Zabawy, w Cyrkule Bocheńskim, znaleziono w zbożu na początku mieśiąca Sierpnia r. b kości ludzkie świeże, oraz suknie chłopskie: sukmana, sukna Dobczyckiego białego, stará, sznurkiem czarnym obszywaną, z podszycim kołnierza czerwonem, koszulę konopną starą krótką, gatki takież i kapelusz czarny stary; które w Magistracie C. K. miasta Wieliczki są złożone. Celem więc doyścia, coby to był za człowiek i iaką śmiercią z tego świata zszedł, wzywaią śię wszyscy, o tym iakąkolwiek wiadomość dadź mogący, aby dla rozpoznania przyodziewy wyż opisaney w Magistracie pomienionym zgłośić śię, i mogące bydź o przypadku śmierci takowego człowieka poszlaki C. K. Sądowi kryminalnemu Wisznickiemu podać chcieli.

Datt. w Wiśniczu dnia 21. Września 1808.